

Kültür - Sanat

Kültür - Sanat

Kültür - Sanat

Kültür - Sanat

Kültür - Sanat

- Tarih / Asklepion, Bergama
- Kitap / Katre-i Matem
- Gezi / Brezilya
- Güncel / Etkinlikler Rehberi
- Röportaj / Prof. Dr. Filiz Avşar
- El Sanatları / Geleneksel Sanatlarımız 'Metal İşçiliği'
- Geçmiş Zaman Yaprakları

Ölümün girmesinin yasak olduğu,
vasiyetnamelerin hiç açılmadığı şehir;

Asklepion - BERGAMA

📍 Dr. Serra Menekay

Antik çağın en önemli sağlık merkezlerinden olan Bergama'daki Asklepion aynı zamanda dönemin ünlü hekimlerinin yetiştiği bir tıp okulu ve dünyanın ilk psikiyatri hastanesi olarak da tarihe geçmiştir. Radyoaktif özellikleri günümüzde keşfedilmiş şifalı suları yüzyıllardır insanlar tarafından sağlık amaçlı kullanılmış, bu sular şimdi tekrar önem kazanmaya başlamıştır. Dünyanın ilk sağlık merkezlerinden biri olan

Asklepion asırlar önce bünyesindeki seçkin hekimler ve müzik, çamur banyoları, su ve spa terapileri, meditasyon, telkin, doğal bitkisel karışımlar, masaj, aromaterapi, özel diyetler gibi günümüzde tekrar popülerite kazanan yöntemlerle hastalara şifa dağıtan bir yerd. Asklepion adını Apollon'un oğlu olan ve Sağlık Tanrısı olarak bilinen Asklepios'tan alıyor. Asklepios'un mitolojideki hikâyesi şöyle;

Apollon Koronis'e âşık olur, ancak Koronis onun bu aşkına ihanet eder ve karnında Apollon'un çocuğunu taşıdığı halde Arkadialı Iskhys ile evlenir. Apollon bunu duyunca çok öfkelenir ve Koronis ile Iskhys'in yakılarak öldürülmelerini emreder. Koronis'in cesedi yarı yanmış yarı yanmamışken Apollon onu alevlerin

Asklepion'a şifa bulmaya gelenler "propylon" avlusuna alınır, muayene edilir, teşhis konur, iyi olacak gibilerse Asklepion'a girmelerine izin verilir. İyileşemeyecek ağır hastalar ve doğum yapacaklar asla içeriye alınmazdı.

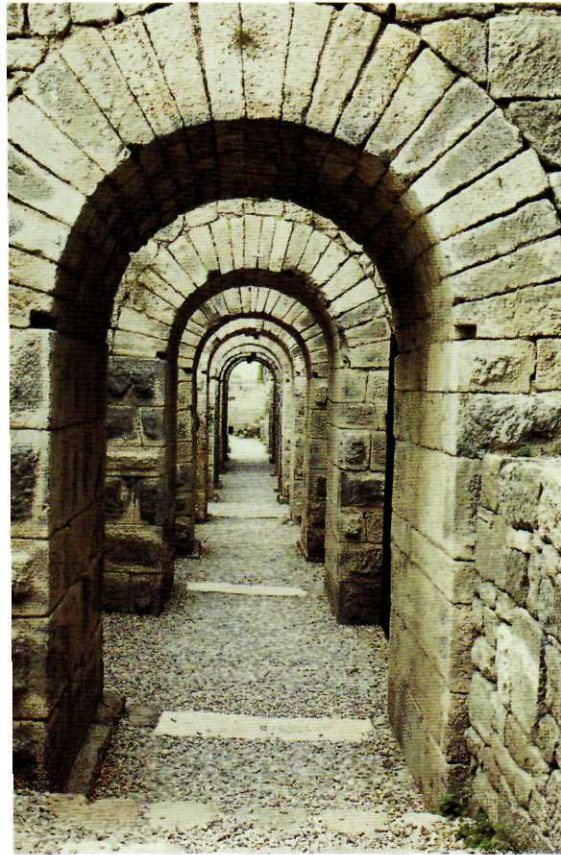
arasından çıkarıp karnını yarıdırır ve halen canlı olan oğlunu alıp, onu yetiştirmesi için bir Kentauros (yarı insan yarı at) olan Khrion'a verir. Asklepios, hekimliği ve hastaları iyi etmenin sırrını kendisini yetiştiren Khrion'dan öğrenir. Böylece, iyi olacaklarından umut kesilen hastaları bile iyileştirmeye başlar ve "Hekimlik Tanrısı" olarak mitolojideki yerini alır. Asklepios adına yaptırılan sağlık şehirlerinin en ünlüleri Peloponnes'teki Epidavros (Epidauros), Hippokrates'in görev yaptığı Gökova Körfezi'nin ağzındaki Kos Adası (İstanköy) ve Bergama'daki Asklepion'dur. Tarihçiler tarafından MÖ V. yüzyılın ortalarında Asklepion'un kurulduğu belirtilmektedir.

"Şifalı kutsal su ve çamur banyoları, yararlı otlardan yapılan ilaçların yanı sıra müzik, düzenlenen törenler ve temsiller de tedavi yöntemlerindendi."

Asklepion'a şifa bulmaya gelenler "propylon" avlusuna alınır, muayene edilir, teşhis konur, iyi olacak gibilerse Asklepion'a girmelerine izin verilir. İyileşemeyecek ağır hastalar ve doğum yapacaklar asla içeriye alınmazdı. Tedavi süreci önce şifalı sularla temizlenerek başlar, iyileşme amacıyla tanrıya dua edilip adak adandıktan sonra uykuya yatılır, görülen rüyanın yorumlanması ve telkin yoluyla tedavi uygulanırdı. Şifalı kutsal su ve çamur banyoları, yararlı otlardan yapılan ilaçların yanı sıra müzik, düzenlenen törenler ve temsiller de tedavi yöntemlerindendi. Bu tedavi yöntemleri ve rüya ile ilgili bilgilerin çoğu, kazılar sonucu ele geçen adak tasları ve yazıtların okunması sonucu öğrenilmiştir.

"Asklepion'da kutsal olduğuna inanılan kaynak suyu halen akmaktadır."

Asklepion 108 metre rakıma sahip korunaklı bir bölgeye kurulmuştu. Hava-sının ve suyunun güzel olmasının yanı sıra bölgenin kutsal olduğuna inanılırdı. Viran kapıdan başlayıp Asklepion'u Bergama'ya bağlayan yol "kutsal yol"

Tiyatroda yapılan törenler, müzikle uygulanan telkinler hastaların iyileşmesine katkıda bulunuyordu. Burada sağlığına kavuşanlar ayrılırken, Asklepios Tapınağı'nı ziyaret ederek maddi olanakları doğrultusunda yardım yaparlardı.

olarak bilinirdi. Yolun sonundaki anıtsal bir kapı ile Asklepon'a girilir ve "propylon" denilen kutsal alana ulaşıldı. Anıtsal kapıdan girdikten hemen sağda kütüphane binası yer almaktaydı. Kutsal alan yazın insanları güneşten, kışınsa yağmurdan korumaya yarayan tente (stoa)'ler ile çevrelenmişti. Kuzey stoa'nın batı ucunda yarım daire şeklinde ve 3500 kişilik küçük bir tiyatro yer almaktaydı. Latrinler, yani genel tuvaletler batı ve güney galerilerin birleştiği yerde konumlanmıştı. Kutsal alanın odağında kutsal kuyu yer almaktaydı. Kuyu bir pınar suyu ile besleniyordu ve kuyunun suyu içme ve yıkanma amacıyla kullanılıyordu. Asklepon'da kutsal olduğuna inanılan kaynak suyu halen akmaktadır. Kutsal kuyunun hemen güney- batısında

uyku odaları bulunuyordu. Yıkınıp beyaz giysiler giyen ve adak adayan hastalar uyku odalarına alınır, kendilerine telkinler verilir. Asklepon'da ayrıca 3 adet tapınak ve çeşitli tedavilerin uygulandığı bir yapı da bulunmaktaydı.

"Antik Çağdaki sınırlı tıp bilgisi göz önüne alınırsa, uygulanan tedavinin genelde çok akıllıca yürütüldüğü ve mesleğin yüzünü ağarttığı anlaşılmaktadır."

Asklepon'un hekimleri hastalarına burada çamur banyosu yaptırır, bitkilerden elde ettikleri ilaçları kullanır, ayrıca onların spor ve müzikle uğraşmalarını sağlardı. Bu arada rüyalar yorumlanır, telkin yoluyla onların iyileşmeleri sağlanır, gerektiğinde ameliyat gibi işlemler de yapılırdı. Antik çağdaki sınırlı tıp bilgisi göz önüne

alınırsa, uygulanan tedavinin genelde çok akıllıca yürütüldüğü ve mesleğin yüzünü ağarttığı anlaşılmaktadır. Üç temel öge; perhiz, sıcak ve soğuk banyo ile beden hareketleriydi. Ayrıca tiyatrodan yapılan törenler, müzikle uygulanan telkinler hastaların iyileşmesine katkıda bulunuyordu. Burada sağlığına kavuşanlar ayrılırken, Asklepios Tapınağı'nı ziyaret ederek madde olanakları doğrultusunda yardım yaparlardı. Ayrıca, iyileşen organlarının küçük birer modelini buraya bırakırlardı. Bu örneklerin pek çoğu Bergama Arkeoloji Müzesindedir.

“Herkes İçin Sağlık”

Asklepion telkin ve inanç yoluyla iç içe geçmiş tıbbi, cerrahi ve paramedikal tedavileri ile döneminin en önemli sağlık merkezlerinden biri olma ününe kavuşmuş ve bu ünü günümüze kadar ulaştırmıştır.

Asklepion yalnızca bir sağlık kurumu değildi, sadece bir hastane veya tıp okulu olmaktan çok daha fazlasıydı. Aynı zamanda kamusal ve dinsel bir kutsal alandı. Herkese açıktı. Muayene, tedavi, rahatlama ve meditasyon mekânlarının yanında sosyalleşme alanlarıyla beraber kocaman bir şehir gibiydi. Günümüzde dünya grup psikoterapi kongrelerine ev sahipliği yapan bu alan, psikodrama, yoga, hareket meditasyonu vb. konularda dünyanın önde gelen uzmanlarının yoğun ilgisine mazhar olup onların derslerine kucak açarken, maalesef kaybettiğimiz “EXPO 2015 İzmir” için belirlenen “Herkes İçin Sağlık” sloganına da ruh vermiştir. Her ne kadar 2015 yılındaki EXPO'yu alamadıysak da, bu ruhun ülkemizi sağlık turizminde hak ettiği yere götürmesini umuyoruz.